

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Közlekedési és Postaügyi Minisztérium
Budapesti I. sz. Telefonoszáma 124.

Szerkesztési Feltételek:
Egy évi 600.000 Ft.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HÁLYBEN:

Félévre 10 K — f. | Egy hóra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:

Félévre 14 K — f. | Egy hóra 2 K

Nem nevek

Érdemesnek bennünket, hanem a program, amit hoznak, a szándék, aminek megvalósítására becsületes akaratot türekednek. A demokráciát ígérték, annak őszinteségét kívánjuk látni és ve-e a belső béke és nyugalom helyreállítását a ma mindenképp fontosabb munka számára. A legszembetűnőbb demokrácia jöjjön, mely megnyitja a jogok kapuit a népek a szavazóknak, akiket eddig csupán a munka terhe gördyesztett, de nem érezheték a jogok öntudatának felemelő érzését. Ne maradjon keserűség és nyugtalanság a romok felett megépített új világrend alatt a lelkekben, melyeknek felújítását kell nyerni az új élet napfényében. Mindenki kapjon jogot, aki arra érdemes és szolgálni tudja hazáját. A demokrácia ne csupán jelszó legyen, mely személyi akaratok érvényesülését segíti, hanem komoly tartalom, melynek megvalósítása akaratában van a vezető helyre jutóknak. Jöjjön el a magyar demokrácia igaz országa, melyben mindenki megtalálja azt a helyet, mely ná a kájjánál és becsületes igyekezeténél fogva megilleli.

A leghelyesebb, ha az új rendszer a tehetségek érvényesülésének nyit utat. És reméljük, hogy a tehetségek nem feledkeznek meg a hatalom káprázatában sem azokról a kötelezettségekről, amikkel a lefolyt harcok ígéretei után az országnak adósk. Tevényt várunk már, nem új ígéreteket, nem frázisokat. A

jogoktól többet, — sokkal a tisztviselőkről és a háboru többet, mint amennyit a távozó rendszertől vártak és egyben erős várak megépítését a magyar állameszme védelmére. A közélet tisztaságát, a szociális bajok felszámolását, a szociális ügyek és a szociális orvoslását, a tisztviselőkről és a háboru egyéb anyagi és testi rokkantjairól való gondoskodást, — nem tagadjuk, igen nagy feladatok megoldását követeljük az új rendszertől, melynek fiatal tehetségei ott kopogtatnak politikai életünk kapuján.

Visszavert olasz támadások.

BUDAPEST, június 13

Keleti hadszíntér:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Olasz hadszíntér:

A legutóbbi ellenséges jelentések szerint ismét az olaszok részéről gyakran felpanaszolt rossz időjárás az amely az olasz támadó erő teljes haladást kifejlése akadályozza, így tegnap is csak a sötétség beálltával tudta az ellenség a község fensikjén támadásait megindítani, a melyek először a Zebis vidék és éjjel után pedig a Monte Formo és a hátár magaslatok ellen irányultak, alpesi csapataink visszaverte az ellenséget amely támadó csapatainak főleg északi szárnyhoz igen súlyos veszteséget szenvedett. Az iszonyó hadseregnél helyenként élénkebb ágyuharc volt.

Délkeleti hadszíntér:

Nem történt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.)

BERLIN, június 13.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprech bajor trónörökös hadserege:

Az Ipern hajlástán és a Duretől délre erős roblantásokban folyt a tüzérségi harc. Warnetonól nyugatra délten egy angol támadás megsemmisítő üzünk hatása alatt csak kevés helyen jut túl saját árkan, az előtörő roham-hullámok összpontosí-

A békeproblémák tárgyalását megkezdték Stockholmban

Stockholmban az internacionális bizottság megkezdte a békeproblémák tárgyalását. A bizottság által eddig megvitatott kérdéseket memorandumba foglalták.

A tegnapi tanácskozáson Ebert, a német szociálisták feje kijelentette, hogy a német szociálisták nem kívánnak annak a kérdésnek tárgyalásába beavatkozni, hogy kinek bűne a háboru? A konferenciánál a béke kérdését kell vizsgálnia s óvakodnia kell attól, hogy a legfőbb illetőségek szerepét játsza, amely előtt a német pártoknak védekeznie kell.

Ezeket a fejtegetéseket a tanácskozáson általános helyesléssel fogadták.

Scheidemann bóhatóan ismertette a német szociáldemokrácia politikáját, amely egészen földi a háboru elélt volt fölfogását.

— A háboru első napja óta — mondotta — kázdóttunk minden erőszakos és hódító politika ellen. Békét akarunk, de ez nem jelentheti Németország eltiprását. Ha a német szociálistáknak más taktikájuk van, ezzel csak azt tették volna lehetségessé, hogy a cár bevonuljon Berlinbe.

Scheidemann előterjesztette a német szociálisták repiratóinak, főhivásainak és a birodalmi gyűlésen elmondott beszédeinek gyűjteményét s kívánatosnak mondta, hogy más pártok is gyűjtsék össze munkásságuknak ezeket az okmányait.

— A háboru kutatásánál mondta — ezután — azokból a mélyen fekvő gazdasági okokból kell kiindulnia, amelyekből a háborus feszültség

timadt. Az ántánt nem volt egyéb, mint sziudikátus a világ fölösztására. Az utolsó fölösztási tervezet, amely Ausztria Magyarországot és Törökországot akarta darabokra törni, vitt a háborus szakadók szélére. A német politika célja az volt, hogy a két birodalom érintetlenségét biztosítsa, tehát az agresszív hódítási politikával szemben defenzív karaktere volt. Az ántánt a szerajevói merénnyel kanócot dugott a puska poros bordóba. A merényletet Belgrádból és Pétervárról intézték és siettelni akarták vele a nagyorosz-szerb pusztító politikának Ausztria-Magyarországgal szemben való sikerét. A háboru kiörése után Németország a pétervári politikát lokalizálni akarta. Mikor azután Grey ajánlatát Bécs elfogadta és ezzel a béke biztosítva volt, kikény szerítette a pétervári háborus párt Németország ellen tett katonai rendszabályaival a háborút.

David az ellen a francia hazugság ellen fordult, amely a német rajtacsapásról mesél. Belgiumországi Angolország a felsősség, amelynek módja lett volna ahhoz, hogy Franciaországot és Belgiumot visszahártsa a háborútól.

A bizottság Scheidemann és David nyilatkozatait tudomásul vette, de a velük szemben való állásfoglalást nem tartotta feladatának.

Táncitanítási felhívás

Van szerencsém az igen tisztelt szülőik és gyámok b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünidőben

táncanfolyamot

rendezek, amely június hó 18-án veszi kezdetét. Táncitanítási idő a délutáni órákban. A táncitanítás a berlini táncművészeti akadémián elfogadott legjobb módszer alapján eszközöltetik és főleg nem előtt tartom a testnek estétikailag való kiképzését. Tanítom a régibb táncok mellett a legújabb táncokat, (mint pl. Boston, Two Step (Tusstep), One Step (Van Step), és egyéb új táncokat. De legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanításánál mint pl. Magyar szülő, Sormagyar. Azonkívül tanítom a legsebb táncgöréseket is. A táncoktatást Gr. Vay utcai sajtó házambán kizárólag a célra épült tánctermemben eszközölöm. Beiratkozni ugyanott lehet egész napozni.

Nagybecsű pártfogásukat kérve maradok

Schvartz Miksa
okl. táncitanító.

tott gyalogsági és tüzérségi védelmekkel szembe a veszteségteljesen visszavonultak.

Kelet haterét:

Nem volt nagyobb harci tevékenység.

Macedón harc vonal:

A helyzet változatlan.

Lucaendorf.

(Minisztorelnökség sajtóosztálya).

A közigazgatási bizottság ülése.

Csanádmegye a múlt bóban

Csanádmegye közigazgatási bizottsága ma tartotta rendes ülését. Az ülésen már nem elnökölt Markovics Menő dr. főispán helyett Hervey István alispán foglalta el az elnöki széket. A gyűlésen résztvett Návay Lajos dr. is, akinek nyílt ülésen fejeste ki Csanádmegye felügyelője Micsák Márton, a vallás és közoktatásügyi miniszter közönségét azon nemesszélekedést, amelylyel 24 segélyesorsu földeski gyarmakat a tél folyamán tetőtől talpig felruhásolt. A gyűlésen az egyes előadók szószósz referátáikat terjesztették elő, melyek közül az alispáni jelentést itt adjuk.

A közigazgatás menete zavartalan volt. A tartós szárazság volt a legnagyobb mértékben aggodalomkeltő. A fejlődés a nélkül is megakadt a hessavas fölles időjárás miatt, de a szárazság még így annál jobban késleltette, úgy hogy a beérés jelentékenyen későbbre fog esni, ami a fogyasztók szempontjából mindenre aggodalomkeltő. A negyedéves elmondás végrehajtás alatt álló rekvirálás ami a megmaradt, valamint a még fel nem kutatott készletekre vonatkozik, mutatja, hogy a termelés beéréséig terjedő időszak mindenki részére a legmennyiségűbb takarékoskodást teszi kötelezővé. A m. kir. belügyminiszterium jóváhagyta a Vármegyei Hivatalos Lap előfizetési díjának fölemelésére vonatkozó közigazgatási határozatot.

Jóváhagyta a dr. Bámfly József és a dr. Petrovics György árvassági főnökek a VII. listás östályba előléptetését kimondó dr. Bász Sándor árvassági elnök; az első szolgálati pótlékban részesítő közigazgatási határozatot.

A községi közigazgatásnak mind nagyobb nehézségekkel kell megküzdenie. Nemcsak azért, mivel a fiatal községi munkások közül igen sok teljesen katonai szolgálatot, de az itthonmaradottak közül is mind több és több válik meg állásától. Május hónapban Csanádi Miklós battonyai és Kerekes József apátfalvai segélyjegyzők mondták le állásukról, úgy hogy jelenleg a rendszeresített segélyjegyzők állásoknak több mint fele

minős betöltve. Egyik-másik állásra írtott pályázati hirdetés után sem lehet pályázói kapai. Tagadhatatlan, hogy ebben javarészt a megélhetési nehézségük játszanak szerepet, úgy hogy a javadalmazás emelése bizonyon szerint e téren elkerülhetetlennek látszik.

Makó városának közigazgatási Dr. Galambos Ignác polgármestert állandó betegeskedése miatt 6 hónapra, szabadságolva, a június 22-án tartott tisztújító közigazgatási állásra Dr. Petrovics György vm. árvassági főnök helyettesített, akinek részére egyenlő 6 leti szabadság időt engedélyeztem.

A battonyai járási főszolgabírói lak ügyében sikerült kedvező megoldást találni. A vármegye nevében megvásároltam a Prokop főle hársai főszolgabírói lakot, 60 ezer korona vételárért, viszont a jelenlegi lakot, a jelenlegi Battonyán működő, a Mí Asszonytörő nevű székely névűek részére adtam el 30000 koronáért. A vételár különbözetet a főszolgabírói lak s a főszolgabírói hivatal restaurálására fog szolgálni.

Viharos jelenet a munkástanács ülésén

A vált cárt szibériai ólom-bányába akarták vinni

A pétervári munkás és katonatanács legutóbbi ülésén viharos jelenetek folytak le. Az ülésen Pétervár kiürítésének, a hadisegélyek rőlemelésének és a volt cárt Kronstadtbba való átszállítását vitatták meg. A forradalmi szocialisták elvezették Pétervár kiürítését és okát kívánták tudni, hogy miért kell a várost kiüríteni. Amikor a hateréren levők családjaiknak segélye került serra, nagy asszonytőmeg jelent meg a tanács előtt, lármáztak és panaszkodtak, hogy gyermekeikkel együtt éhen

halnak. Ha nem adnak nekik pénzt kenyérre, majd innak a férjeiknek a harclérrre, hogy jöjjenek haza és keressenek kenyeret. A hadisegélyeket 20 rubelről 30 rubelre emelték fel.

Utolsó pont a cárt elszállításiának kérdése volt. Az amugy is fölízgatott kedélyek itt már nem ismertek határt. Zűrzavar váltotta föl a tanácskozást. Ilyen félkiáltások hangzottak:

— Kőtele a volt cárt nyakára!

— Börtönbe kell eszküni Kronstadtbba!

Többen azt kívánták, hogy Szibériába vigyék, ahol ólom-bányában dolgoztassák. Cseidze csillította a gyülekezetet és azt mondta, hogy semmi esetre sem támogathatná azt, hogy a volt cárt Szibériába vigyék. Végül elhatározták, hogy a cárt Kronstadtbba szállítják.

Népjóléti minisztérium.

A kormányválság óta szó van egy népjóléti minisztériumról, amelynek szükségességét mi sem jellemzi jobban, mint hogy Zsoltócsky Róbert gróf beszédet mondott ellene. Mert mindenre szükség van, amit ő nem akar, minden a ha adhat, a jogfejlődés, a szociális érdeket szolgálja, amit ő ellenes.

A reakciók konoksz e megszemélyesítőjének heves ellenessége ellenére is bizonyos most már, hogy megles a népjóléti minisztérium és valószínűnek látszik, hogy annak élére Vázsonyi Vilg mos kerül. És mindennek még a bizonyos az is, hogy a népjóléti miniszternek igen sok dolga lesz R. nyugat a tenivali, amelynek az új kormányzati szernek kell elvőgezni.

Hogy az ember fizikai létét fontartó egészség ügye olyan kevés figyelmet tudott a nép széles rétegeiben, ében tartani, könnyen magyarázható a népjóléti minisztérium hiányával.

Nagyobbára társadalmi föladat volt és és innen van, hogy addig ily gyenge lábón állt nálunk. A társadalom, ha nem kéacszerítik valamira, mindenben csak félkészel tud nyulni és akkor is csak a balkezt használja.

Hiába volt néhány tenni akaró ember minden bugócsága, néhány

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallagi-0911

értékesítlen túl bizony csak nagy ritkán jutottak.

Minden valamire való országban van már népjóléti miniszterium, mindenütt fölszámolták annak szükségességét, csak nálunk kerüli rá most a sor. A népjóléti magában foglalja a községesség-ügyet is. A gyermekhalandóság csökkentésére, a tuberkulózis leküzdésére elegendhetlen a jó lakás, a jó és egészséges élelem, a megélhetés könnyebbé tétele, a munka szabályozása, a munka után való pihenés biztosítása, a kultúra bizonyos foká, a jövőendő megélhetés biztosítása, amely megadja a nyugalmat és róval a fizikai kitartást, mentesíti a családokat a jövőért való gondoktól.

Nemcsak az az érdekünk, hogy az ország lakossága számban szaporodjék, hanem az is, hogy az élet harcára teljesen edzett, egészséges életű és gondolkosú nemzetiek fejlődjenek.

Ezzel a kérdéssel bizony foglalkoznia kell a jövőendő kormányoknak, amely annál kevésbé térhet ki előle, mert hiszen fontosságukat a király fölszámoltán, nyíltan kifejezött törekvésében kormányzati programmul állította föl.

Anglia revidálni akarja a háborus céljait

Az angol kormányának a szövetségesek hadicéljaira vonatkozó jegyzéke tárgyában adott a hó 9-én kelt válaszcéljait így szól:

1917. május 3-án felsége kormánya az orosz kormány ügyvivőjétől jegyzéket vett át, amelyben Oroszország háborus politikáját körvonalozza. Egy kiáltványban, melyet az orosz kormány a jegyzékhez csatolt és amelyet az orosz néphez intézett, kifejti, hogy a szabad Oroszország nem törekedhetik más népek legfőzárására és nem akarja azokat nemzeti örökségüktől megfosztani, valamint nem igyekszik idegen területeket erőszakkal megszállani sem. Az angol kormány szintén hozzá járul ehhez a fölfogáshoz.

Anglia nem lépett be hódító hadjárataiba és nem folytat hódító állampolitikát. A háboru kitörésekor az volt a szándéka, hogy országának fennállását megvédje, az államközi megállapodások iránti tiszteletet kikényszerítse. E célhoz ujabban az is járult, hogy azokat az államokat, amelyek idegen uralom alatt szenvedtek, föl-

szabadítsák. Az angol kormány azért örül annak, hogy a szabad Oroszország Lengye országot fölszabadítja és pedig nemcsak azt a részét, mely az orosz autokratikus uralom alatt állott, hanem a Német országhoz tartozót is.

Az angol demokrácia mindenekelőtt olyan rendet akar, amely a népek boldogságát, megélhetését biztosítja és a jövő háborukat elhárítja. Az angol kormány örömmel egyesül orosz szövetségeseivel, alapelveit elfogadja és helyesli főleg azon elveknek alapján, amelyeket Wilson az amerikai kongresszushoz intézett, immár történelmi nevezetességű üzenetében lefektetett és amely azokkal az államokkal foglalkozik, amelyekért Anglia küzd. Ezek az alapelvek, amelyek Anglia háborus politikáját máig vezették és a jövőben is vezetni fogják, ha azok a megállapodások, amelyek a szövetségesekkel történtek, ez alapelvekkel összhangzásba jönnek.

Az angol kormány, ha az orosz kormány úgy kívánja, teljes mértékben készen áll, hogy szövetségeseivel egyetértőleg megvizsgálja és ha szükséges, revízió alá vegye.

NAPI HIREK

— **ELJEGYZÉS.** Szekécs Mariska és Molnár Nándor jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— **Makó a gyöngyösieknek.** Makó város tudvalevőleg gyűjtést rendezett a gyöngyösi tuskároslak javára. A gyűjtést most beárja a város a eséti felkéri mindazokat akiknél még gyűjtőlevelek vannak, azokat haladéktalanul beszolgáltatni a városháza.

— **Anyakönyvi hírek.** Házaságot kötöttek Szénási Ferenc Molnár Katalinnal. Elhaltak Lakatos Anna 11 éves, Kis Menyhart 63 éves, Báló Etel 3 éves, Kovács Antal 49 éves, Schreiber Salamon 64 éves. ösv. Lakatos Jánosné Kovács Klára 76 éves korában.

— **Ahik szesz igényelnek még mindig jelentkezőnek a városházán.**

— **A fölfelé züllők az Urania ma esti szeszételeje.** Gyönyörű sláger darab, melynek nemcsak gyönyörű rendezése és kiállítás, de mesés jelenetei is nagy hatást fog kelteni.

REGÉNY.

Egy világhírű regény.

(1166)

140. fejezet.

Benedetto.

Hogy a másoknak az arca elváltozott-e, azt nem is lehetett látni, mert a szemernyő csaknem eltakarta egész arcát.

— Buardelli ur? kérdé a polgári biztosok egyike.

— Én vagyok! felelt a házigazda, ki gyorsan összehátré magát, felállt és fogadta a látogatókat. Mivel szolgálhatok?

— Nem lenne szives velünk jönni, Buardelli ur?

A megcsóllított ismert jószágával mondá:

— Nagyon szivesen, de ime láthatják, hogy éppen ebédelt.

— De azért mégis nagyon szeretnék, ha velünk jöne, sőt kívánjuk.

Buardelli nagyot nézett:

— Kívánják? kérdé. És hova menjek én önökkel?

— Azt majd kint megmondjuk! Erre már kijött a békettüresből Buardelli.

— Ugyan mit gondolnak az urak? És már sok! Az embernek még ebédkor sem hagynak békét. Az egész város tudja, hogy én mindenképp rendelkezésre állok, nem utasítok vissza senkit, megteszek mindent, amit csak lehet, de viszont én is megvánok any nyit hogy legalább ebédelni, hogy jának

(Folyt. köv.)

Egy jóhangu nagy gramofon eladó

80-40 db lemezzel

Cím a kiadéhvatalban.

Laphatogató felvételék.

A Gellért-gőzmalom részv. társ.

Vásárhelyi-utca 9 számú telkéből a Vásárhelyi-utca és Ferenc Ferdinánd tér sarkán levő melléképületet megfelelő telkekkel és a Ferenc Ferdinánd-tér felé eső részen egy vagy két

parcellázandó telket eladni szándékozik.

Komoly vevők a közlebbi feltételeket a részvénytársaság irodájában: Vásárhelyi-utca 12. szám alatt tudhatják meg.

Urania színház

Csütörtökön, június 14-én.

A fölfelé züllők

Főszereplő: RÓBERT WARWICK.

Június 20. és 21-én szerdán és csütörtökön

NYÁRAI ANTAL

és művésztserei nagy művészestélyt rendeznek a Hollosy Kornélia színházban

Előadások kezdete hétfőnapokon este 9 órakor, vasár- és ünnepnapokon este 7 és 9 órákor.

Félix-fürdő

(Nagyvárad mellett) 49% természetes forrás, reuma, csúsz és ischia ellen legjobban javulva. Új be rendezés, világhírességgel. Uszoda, hidegvízgyógyfürdő és napfürdő. Metegkonyha a nap minden szakában. Prospektusok kint az igazság.

Magasszaru Del-Ka cipők érkeztek; ajánlom a n. é. hölgy közönség b. figyelmébe. Tisztelettel: WEISZ MANN MALVIN. Telefon 174 szám.

Csodát beszélnek

az emberek a szegedi fényképszínház és arcképfestésű vállalatát, hogy milyen remek módon dolgozik jött nyári szezon. Arcképfestésű művészek befejeztek a vállalat munkái mellett bármilyen hordozhatóképeket, lehet akár nagy és kicsi fényképeket is készíteni, amelyről

a legkezebb fényképnagyítás kapható.

A képekben részletek is lehet megrendelni. Megrendelések kiderülnek. **Első szegedi arcképfestésű és fényképnagyítási vállalat Szeged, Széchenyi-tér 13., a gyümölcs piaccaal szemben.**

Legjobb minőségű Gyereki és Menezi

fehér- és vörös borok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kézbányai világos és Szent István dupla maláta sör kicsinyben és nagyban Iritz Sámuel özv. cégnél kapható.

Mindent szabad felvételre

M a r h a b ö r t,

lőbort, jubort, nyelbort, kőbort, birt, székelybort és mindegyiket birtól és győzött, a legkezebb napi ártan vannak

Löwenstein Ármán

Deák Fecsen- u 48 szám. Hátcska hőmérés mellett.

Eladó fűtők a város alatt

Verebesben 6 kold,
Győrben 2 "
Bánban 1 "
Érkezhetni lehet:

Iritz Miksánál,

Egy 4-15 éves leány mindentől felvételre Sz. János-tér 34. sz. a.

Szt. László Fürdő-Értékesítő

Nagyvárad utca 2

Fürdőházunk nyitja!

Kénes hígult fűrészek természetes fűrésze 42°C, kénes hőforrást már 300 év óta használják bármilyen gyógyhatással kőzetvíz csusz, csontbaj, néi betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fűrészes kőzetvíz a virágos park mellett. — Világosított és meleg fűtésű és az összes szobákban. Nagy szabvány nyári nyitva 25°C feletti befolyó fűrészzel, meleg fűtés, szűrt, kemény. Fürdőszobát küld az igazgatóság:

Komarik Alajos, a fürdő igazgatója.

Házi Fecsen

szegedi, hogy más kőzetvíz kőzetvíz

Keremlyen

szegedi, hogy más kőzetvíz kőzetvíz

Disztemelkezési vállalat.

KISS KÁROLY

disztemelkezési vállalata.

Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végzi. Ravatalozások pompás elrendezése! Ért és fakoporsó raktár!

Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.

Panasz Kiszolgálás.

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.